

Till tillverkare, importörer och distributörer av panikutrymningsbeslag och nödutrymningsbeslag

Marknadskontroll av utrymningsbeslag

Allmänt om marknadskontroll av utrymningsbeslag

Boverket kommer under 2015 att påbörja marknadskontroll av utrymningsbeslag (panikutrymningsbeslag och nödutrymningsbeslag) som omfattas av någon av följande harmoniserade standarder:

SS-EN 1125:2008 Panikutrymningsbeslag

SS-EN 179:2008 Nödutrymningsbeslag

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter i Sverige. Kontroll kommer eventuellt att ske hos tillverkare, importörer och distributörer och avser utrymningsbeslag som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 1125:2008 eller SS-EN 179:2008. Kontrollen avser dels dokumentationskontroll, dels provning av utrymningsbeslag.

Marknadskontrollen ger också Boverket tillfälle att ge information och vägledning om prestandadeklarationer, CE-märkning och byggproduktförordningen.¹

Kontakt med företag och eventuella besök

Boverket kontaktar ett antal berörda företag och vi kommer eventuellt även att besöka vissa av dem. Det är viktigt att vi från Boverket får möjlighet att träffa den hos er som är ansvarig för prestandadeklarationer, CE-märkning och för tillverkningskontrollen.

Nedan hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG

Byggproduktförordningen

Sedan utgången av juni månad 2013 ska byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard vars samexistensperiod löpt ut vara försedda med en prestandadeklaration och CE-märkning som överensstämmer med kraven i byggproduktförordningen. Det behövs för att produkterna ska få säljas inom EU samt inom övriga länder som är anslutna till den inre marknaden. I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt europeiskt sätt att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning av väsentliga egenskaper finns i harmoniserade standarder.

Tillverkarnas, importörernas och distributörernas skyldigheter definieras i byggproduktförordningen.

Provning av utrymningsbeslag och dokumentationskontroll

Boverket kommer att välja ett antal utrymningsbeslag för provning hos ett anmält organ för de harmoniserade standarderna SS-EN 1125:2008 och SS-EN 179:2008.

Det anmälda organet kommer att prova prestanda för vissa av Boverket i förväg utvalda egenskaper enligt metoderna i tillämplig standard. Provningsorganet ska kontrollera om produkternas faktiska prestanda stämmer överens med uppgifterna i prestandadeklarationen.

Boverket kommer även att genomföra dokumentationskontroll hos vissa utvalda ekonomiska aktörer, se nedan.

Dokumentationskontroll hos:

Tillverkaren

En tillverkare är varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke. Tillverkare av utrymningsbeslag ska upprätta en prestandadeklaration och CE-märka produkten innan den släpps ut på marknaden. Som grund för prestandadeklarationen ska tillverkaren upprätta relevant teknisk dokumentation. Prestandadeklarationen ska vara upprättad i enlighet med mallen och instruktionerna i byggproduktförordningens bilaga III:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0574&from=SV>

För utrymningsbeslag som omfattas av SS-EN 1125:2008 eller SS-EN 179:2008 gäller system 1 för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda.

System 1 innebär att:

- a) Tillverkaren ska utföra
- i) tillverkningskontrollen i fabrik,
- ii) ytterligare provning av stickprov som tillverkaren har tagit i fabriken enligt den föreskrivna provningsplanen.

- b) Det anmälda produktcertifieringsorganet ska utfärda intyg om kontinuitet av produktens prestanda på grundval av
- i) bestämning av produkttypen på grundval av typprovning (inkl. stickprov), typberäkning, tabellerade värden eller beskrivande dokumentation av produkten,
- ii) inledande inspektion av tillverkningsanläggningen och tillverkningskontrollen i fabrik,
- iii) fortlöpande övervakning, bedömning och utvärdering av tillverkningskontrollen i fabrik.

Vid eventuell kontroll vill vi ta del av följande dokumentation:

- prestandadeklaration (på svenska) och CE-märkningen
 - bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten (båda ska vara på svenska)
 - dokumentation som visar hur tillverkaren bestämt produkttypen (inledande typprovning),
 - dokumentation som styrker tillverkarens styrning av tillverkningskontroll
 - intyg från ett för standarden anmält produktcertifieringsorgan om kontinuitet av produktens prestanda
-

Importören

En importör är varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en byggprodukt från ett tredjeland på unionsmarknaden.

Vid eventuell kontroll vill vi ta del av följande dokumentation:

- dokumentation som visar hur tillverkaren har bestämt produkttypen och utfört tillverkningskontroll i enlighet med gällande krav
- prestandadeklaration (på svenska) och CE-märkningen
- bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten (båda ska vara på svenska).
- intyg om kontinuitet av byggproduktens prestanda

Vid eventuell kontroll vill vi även se:

- exempel på att tillverkarens namn och adress finns på produkten; att produkten har en beteckning som gör den spårbar
 - exempel på att importörens namn eller registrerade varumärke och adress finns på produkten.
-

Distributören

En distributör är varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan som inte är tillverkaren eller importören och som tillhandahåller en byggprodukt på mark-

naden. Distributören är ansvarig för att säkerställa att vissa dokument och viss information följer med produkten men kan inte själv upprätta dokument.

Vid eventuell kontroll vill vi ta del av följande dokumentation:

- prestandadeklaration (på svenska) och CE-märkningen
- bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten (båda ska vara på svenska).

Vid eventuell kontroll vill vi även se:

- exempel på att tillverkarens och, när så är relevant, importörens namn och adress finns på produkten. Produkten ska ha en beteckning som gör den spårbar.

Ytterligare skyldigheter:

Finns det skäl att tro att produktens prestanda inte stämmer med den uppgivna eller att tillverkningskontrollen eller bedömningen av produktens egenskaper inte är gjorda i enlighet med den harmoniserade standarden ska:

- tillverkaren omedelbart vidta åtgärder för att korrigera bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkten
- importören vidta åtgärder för att korrigera bristerna och om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten
- distributören försäkra sig om att korrigerande åtgärder vidtas eller att dra tillbaka eller återkalla produkten.

Om det finns skäl att tro att produkten utgör en risk är distributören, importören och tillverkaren skyldig att kontakta Boverket.

Importörer eller distributörer som säljer byggprodukter under eget företagsnamn eller varumärke, eller ändrar en byggprodukt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med prestandadeklarationen kan påverkas, likställs med tillverkare och ska uppfylla de krav som byggproduktförordningen ställer på tillverkare (se ovan). Om produkten redan är provad i enlighet med den harmoniserade standarden av den ursprungliga tillverkaren, finns det möjlighet att använda provningsresultaten, om man har dennes skriftliga tillstånd. Däremot måste man fortfarande vända sig till ett för standarden anmält produktcertifieringsorgan och få ett intyg i sitt eget namn.

Vad kan hända efter kontrollen?

Boverket kommer att vid behov begära rättelse och i annat fall ge återkoppling om genomförd marknadskontroll.

Sker inte rättelse ska Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Beroende på bristernas karaktär kan det även bli aktuellt med försäljningsförbud, tillbakadragande och/eller återkallelse av pro-

dukten. I sällsynta fall kan Boverket komma att vidta tvingande åtgärder såsom försäljningsförbud utan att först begära rättelse.

Överträdelse av bestämmelserna om CE-märkning kan leda till böter vid oakt-samhet eller uppsåt.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

<p>Vid frågor: Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via</p> <p>marknadskontroll@boverket.se ange dnr 3091/2015</p>	<p>Mer information: Boverkets broschyr om prestandadeklarationer och CE-märkning: http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2013/ce-dig-for.pdf</p> <p>Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll: http://www.boverket.se/ce</p> 
--	---